

Tóthné Gaál Hella, Manager REACH Coordination, BorsodChem Zrt.: REACH-szabályozás a fenntartható fejlődés elérése érdekében;

Rugóczy Péter részlegvezető, FRAISA Hungária Kft.: Az ipari felhasználás igényeihez igazodó mesterségesgyémánt-előállítás; Vizi Dávid anyagmérnök-hallgató, Miskolci Egyetem: Fenntartható fejlődés technológiai szemléletben;

Sikora Emőke anyagmérnök-hallgató, Miskolci Egyetem: Szénanocsó-tartalmú alginátgélek előállítása és alkalmazása heterogén katalitikus folyamatokban;

Bene Boglárka gyakornok, Szögedi Zsanett gyakornok, Varga Krisztina gyakornok, BorsodChem Zrt.: Nitrofenolok toxikológiája;

Feczkó Botond középiskolás tanuló, Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium: Papírból elektromos áramot. Megújuló energiaforrás előállítása biotechnológiai módszerrel;

Prekob Ádám anyagmérnök-hallgató, Miskolci Egyetem: Maghéj szerkezetű szénanocsó katalizátorhordozók fejlesztése.

A rendezvény vonzerejét az is növelte, hogy nincs részvételi díja és mindenki számára nyitott.

A rendezvény finanszírozását az MKE mellett a BorsodChem Zrt. és a MOL Petrolkémia támogatta.

A közel 70 résztvevő hasznos ismeretekkel gazdagodott, továbbá lehetőség volt az előadókkal való kötetlen beszélgetésre is.

**Magyar Kémikusok Egyesülete
BAZ Megyei Területi Szervezete**

A Vegyipari Műveleti és Gépészeti Munkabizottság és a Műszaki Kémiai Szakosztály Miskolcon

Történelmi szakmai ülés volt Miskolcon!

A Magyar Tudományos Akadémia Vegyipari Műveleti és Gépészeti Munkabizottsága, a Magyar Kémikusok Egyesülete Műszaki Kémiai Szakosztályával közösen, 2016 novemberében tartotta először szakmai ülését Miskolcon, a Miskolci Egyetemen.

Az ülés a Műszaki Anyagtudományi Kar szervezésében került megrendezésre. Mizsey Péter elnök megnyitója után Mikáczó Viktória „Lefúvásos védelemmel ellátott 20 literes robbantókamra vizsgálata” címmel tartott előadást, amely PhD-munkáját foglalta össze. Az előadásban ismertette, hogy hazánkban egyedülálló kísérleti berendezéssel az ipar számára is hasznos kísérleteket tudnak végezni. Ezt követően Siménfalvi Zoltán tanszékvezető a Vegyipari Gépészeti Intézeti Tanszék oktató- és kutatómunkáját mutatta be. A Tanszéken az elmúlt évtizedekben több mint 1200 hallgató védte meg diplomatervét. A végzett vegyipari gépészmérnökök is hozzájárulnak ahhoz, hogy a Tanszék kapcsolatai a szakmai területén dolgozó vállalatokkal, intézményekkel szorosak, és érdemben segítik a tanszéki oktató-, kutatómunkát.

A következő előadó Viskolcz Béla, a Kémiai Intézet igazgatója volt, aki az Intézetet mutatta be. Az Intézetben hagyományosan jelentős volumenű az ipari megbízásokon alapuló, valamint az egyéb pályázati formában támogatást elnyert kutatási-fejlesztési tevékenység. Jelenleg, és az előző évek során, igen sok témában folyt/folyik kutatómunka, melyek közt jelentős számban vannak ipari munkák is. Emellett fontos kutatási támogatást nyújt az OTKA és egyéb pályázati forrás is.

Az ülést Siménfalvi Zoltán–Viskolcz Béla „FIEK-központ Miskolcon” című előadása zárta, melyben bemutatták a Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ eddig elért eredményeit.

Az előadásokat élénk diskusszió követte, amely hasznossá tette a rendezvényt a résztvevő fiatal kutatók és doktori hallgatók számára is. A szakmai ülés egyértelműen demonstrálta a miskolci kollégák körében tapasztalt elkötelezettséget és érdeklődést a kémia és a vegyipar legújabb oktatási és kutatási eredményei iránt.

Újhidy Aurél, Mizsey Péter

Az MTA Koordinációs Kémiai Munkabizottságának őszi ülése

Az MTA Koordinációs Kémiai Munkabizottsága 2016-ban a szakos tematikus őszi ülését november 18-án az MTA Természetudományi Kutatóközpontjában (MTA TTK) tartotta. A tudományos ülés „Néhány koordinációs kémiai kutatás és együttműködési lehetőség az MTA TTK-n” címmel került megrendezésre, melynek célja a koordinációs kémiához kapcsolható témákon dolgozó TTK-s munkacsoportok és a munkabizottság tagjai közötti kapcsolat felvételének elősegítése és a meglévő együttműködések erősítése. Az előadások nagy részét ugyan a kutatóintézet munkatársai tartották, de (többek között az időhiány miatt) arra nem volt lehetőség, hogy a TTK valamennyi koordinációs kémiai kutatási területéről ezen program keretében elhangozzék előadás. A TTK Anyag- és Környezetkémiai Intézetéből Biczkó László, Lendvay György, Rozgonyi Tamás érdekes előadásaik révén betekintést engedtek fémkomplexekkel végzett kísérletes és elméleti számításokon alapuló, elsősorban spektrális vizsgálataikba; míg Veronika Pape (Enzimológiai Intézet) és a munkabizottság tagjai közül Tircsó Gyula (Debreceni Egyetem) előadásaiban olyan eredményeket mutattak be, melyek TTK-s és munkabizottsági kutatók együttműködésének eredményeként születtek. A kutatóközpontot Prof. Dr. Pokol György főigazgató úr mutatta be a munkabizottság tagjainak, és az előadások elhangzása után lehetőség volt a 2013 novemberében átadott impozáns épület megtekintésére és számos kutatólaboratórium látogatására is. A Metatézis, Biomolekuláris Önrendeződés, Plazmakémiai, Membránfehérje és a „Lendület” Szupramolekuláris Kémiai Kutatócsoportok műszerparkjának megtekintése során lehetőség nyílt olyan párbeszédre, melyek utat nyithatnak új közös kutatási együttműködések kialakulásához a koordinációs kémiai kutatókhoz kapcsolódóan.

Farkas Etelka, Enyedy Éva Anna

A kutatás szolgálatában: 20 éves az Alapítvány a Magyar Peptid- és Fehérjekutatásért

Ülésszak a Magyar Tudományos Akadémia Székházában 2016. november 14-én

A Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat keretében az MTA Kémiai Tudományok Osztálya és az Alapítvány a Magyar Peptid- és Fehérjekutatásért ünnepi előadóülést rendezett az Alapítvány megalakulásának 20 éves évfordulójáról megemlékezve.

Az ülésszakot Medzihradzky Kálmán akadémikus, egyetemi tanár nyitotta meg áttekintést adva az Alapítvány létrejöttéről, céljairól, főbb eredményeiről. Bevezető ismertetését röviden az alábbiakban foglaljuk össze.

Az Alapítványt – amely közhasznú nonprofit szervezet – Medzihradzky Kálmán és Bajusz Sándor professzorok 1996. december 23-án hozták létre, a Fővárosi Bíróság 1997. május 28-án vette nyilvántartásba, és 1999 november 6-án kezdte meg működését. 2005-ben a szervezetet közhasznú szervezatként. 2005-ben kiadvány jelent meg a tevé-

MEDZIHRADESKY KÁLMÁN BAJUSZ SÁNDOR

kenységéről, amely az interneten is megtalálható az Alapítvány alábbi honlapján. Létrehozását az tette szükségessé, hogy az 1958-ban Prágában, akadémiai kezdeményezésre megalakult Európai Peptidkémikusok Társasága (European Peptide Society), amely először évenkénti, majd később kétfévente megrendezett tudományos konferenciák (European Peptide Symposium) szervezését határozta el, a hetedik szimpóziumot (1964) és a 25. szimpóziumot (1998) Budapesten tartotta. E rendezvény adminisztratív és főként gazdasági háttérét legjobban alapítványi formában lehetett segíteni.

Az Alapítvány célja a hazai peptid- és fehérjekutatás, valamint az ahhoz kapcsolódó tudományterületek támogatása, különös tekintettel az alaputatásra, illetőleg a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazásának elősegítésére.

Az Alapítvány működése három területre terjed ki:

1. Pályázati elven támogatja a magyar kutatók részvételét hazai és nemzetközi tudományos konferenciákon, eredményeik bemutatása céljából. 6 hónapos ösztöndíj adományozásával támogatja a doktori képzésben résztvevők kutatásainak befejezését, a PhD-fokozat megszerzését.
2. Támogatást nyújt az MTA Szerves és Biomolekuláris Kémiai Bizottsághoz tartozó Peptidkémiai Munkabizottság éves tudományos ülésének megszervezéséhez.
3. Támogatást nyújt az Országos Diákköri Konferenciák keretében bemutatott, kiemelkedő, fehérje-, illetve peptidkémiai témájú dolgozatok elismerésére.

Az Alapítvány bevételeinek forrása: vállalatoktól származó adományok, az alapítványi tőke kamatai, a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlása.

Főbb támogatások: utazási támogatás legfeljebb 200 eFt mértékben, évente 1–1,5 MFt erejéig, doktori ösztöndíjak legfeljebb 6 hónapra évente 1–1,5 MFt erejéig, évente mintegy 0,5 MFt a munkabizottsági tudományos ülések szervezésére.

Ezen felül az Alapítvány pénzeszközeiből fedezendő az Alapítvány és a Kuratórium működési költségei.

A tevékenység jellemzésére néhány adat: az elmúlt húsz évben 112 személy hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételét, előadás/poszter bemutatását támogatták összesen 268 alkalommal, és 40 disszertáns kapott összesen 240 hónap ösztöndíjat. Megemlítendő, hogy az utóbbi években a PhD-ösztöndíjak mértéke nőtt, ezért az Alapítvány a támogatott disszertánsok számának csökkentésére kényszerül.

Az Alapítvány működését Kuratórium irányítja; a Kuratórium működésében korábban és jelenleg részt vevő kutatók (azt elhunytak neve előtt † jel szerepel): †Bajusz Sándor, Hudecz Ferenc, †Ké-

ri György, Magyar Anna, Medzihradzky Kálmán, Penke Botond, Perczel András, †Schön István, Süli-Vargha Helga, Tóth Gábor.

Az Alapítvány és a Kuratórium elnöke 2000-tól: Hudecz Ferenc akadémikus, egyetemi tanár.

A Felügyelő Bizottság tagjai: az első bizottságban Tóth Gábor (elnök), Dibó Gábor, Nyéki Olga, a második, jelenlegi bizottságban Tóth Gábor (elnök), Dibó Gábor, Zarándi Márta.

A fenti ismertetést követő tudományos előadások két részben hangzottak el, az ülésszak első részét Medzihradzky professzor, alapító, a második részét Süli-Vargha Helga tudományos tanácsadó vezette. A szervezők olyan, elsősorban fiatal kutatókat kértek fel, akiknek pályáját az Alapítvány – pályázat útján – segítette hazai/nemzetközi konferencia-részvétellel és/vagy PhD-fokozat megszerzéséhez adományozott kutatási ösztöndíjjal. Az ülés a tudományos minőség mellett a sokszínűség bemutatására törekedett.

Az előadások tehát a következők voltak:

1. Önrendező fehérjék és peptidok elméleti és kísérleti tanulmányozása
Beké-Somfai Tamás, MTA Természettudományi Kutatóközpont – Anyag- és Környezatkémiai Intézet;
2. Fehérje O-glikoziláció tömegspektrometriás vizsgálata
Darula Zsuzsanna, MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont – Proteomikai Laboratórium;
3. Kísérleti paramétereket tükröző dinamikus fehérjeszerkezeti sokaságok
Gáspári Zoltán, Pázmány Péter Katolikus Egyetem – Információs Technológiai és Bionikai Kar
4. Barangolások a peptidok és fehérjék világában
Orbán Erika, Richter Gedeon Vegyészeti Gyár NyRt. – Kutatófejlesztő, Biotechnológiai Analitikai Osztály;
5. Áramlások kémia alkalmazása magas nyomású és hőmérsékletű reakciók kivitelezésében
Kocsis László, ThalesNano Nanotechnológiai Kutató-Fejlesztő Zrt.;
6. A Peptidkémiai Munkabizottságtól az Innovatív Medicina Kezdeményezésig: a peptidok szerepe a gyógyszerfejlesztésben
Letoha Tamás, Pharmacoidea Kft.;
7. Peptidok és antituberkulotikumok – stratégiák a mycobaktériumokkal szemben
Bősze Szilvia, MTA-ELTE Peptidkémiai Kutatócsoport.

Az ülésszak Hudecz Ferenc zárszavával fejeződött be. Hudecz professzor méltatta az előadók kimagasló eredményeit, és összegzőként azt a következtetést vonta le, hogy az Alapítvány támogatása értékes eredményeket létrehozó, elismert, innovatív szemléletű kutatók munkáját alapozta meg, így tehát jó ügyet szolgál.

Az Alapítvány honlapjának címe: <http://peptid.chem.elte.hu/alapitvany.html>

Buzás Ilona